

معاونت اقتصادی

مرکز آمار و اطلاعات اقتصادی

گزارش طرح شاخص مدیران خرید (PMI) صنعت – آذر ۱۳۹۷

شامخ آذر ۱۳۹۷ ← ۳۹/۲۱

چکیده:

- ✓ میانگین سه ماهه شامخ بطور متوسط عدد ۴۰/۶۹ را نشان می‌دهد که نشان‌دهنده رشد منفی در صنعت است.
- ✓ میزان سفارشات جدید مشتریان و مقدار تولید، مهمترین عوامل در کاهش عدد شامخ در ماه آذر و آبان می‌باشند.
- ✓ شاخص مقدار تولید در فصل پاییز روند نزولی را طی کرده است.
- ✓ شاخص‌های قیمت خرید مواد اولیه، قیمت تولیدات و میزان فروش در فصل پاییز روند نزولی را داشته‌اند.
- ✓ علی‌رغم رشد منفی در میزان تولید، شاخص صادرات در این فصل، روند صعودی را برای هر ماه ثبت کرده است.
- ✓ رشد ۱/۰۶ درصدی شاخص انتظارات تولید در فصل پاییز، نشان‌دهنده انتظارات مثبت برای بازار صنعت در آینده نزدیک می‌باشد.

نمودار شامخ فصل پاییز

پوشش شاخص مدیران خرید (PMI) بخش صنعت:

- مقدار تولید
- میزان سفارشات جدید مشتریان
- مدت زمان تحویل سفارش
- موجودی مواد خام خریداری شده
- میزان استخدام کارکنان
- قیمت خرید مواد اولیه
- موجودی محصول نهایی (انبار)
- صادرات کالا
- قیمت تولیدات
- مصرف حامل‌های انرژی
- میزان فروش محصول نهایی
- انتظارات تولید در ماه آینده

از میان شاخص‌های متنوع و گوناگونی که در دنیا توسط کشورها و سازمان‌های بین‌المللی محاسبه و انتشار می‌یابد، شاخص PMI (Purchasing Manager's Index) است که یکی از مهمترین شاخص‌های اقتصادی جهان و مورد پذیرش اکثر کشورهای توسعه یافته است و باعث تقویت نظام تصمیم‌گیری در هر کشور می‌شود. مهمترین نکته این شاخص، زمان انتشار آن است که بصورت ماهانه و در سومین روز کاری هر ماه منتشر می‌شود. این شاخص یک بینش و دیدگاه سریع و آنی در مورد شرایط کلی اقتصاد، به خصوص در بخش‌های صنعت و خدمات ارائه می‌دهد. تولیدکنندگان عمده PMI، موسسه مدیریت عرضه (ISM) (از سال ۱۹۴۸ میلادی، تهیه این شاخص را برای کشور ایالات متحده آغاز کرده است) و مؤسسه بین‌المللی IHS Markit (این شاخص را برای بیش از ۳۰ کشور دنیا و بیش از ۲۲۰۰۰ بنگاه بخش خصوصی محاسبه و منتشر می‌کند) می‌باشند.

در محاسبه عدد شامخ، برای وزن‌دهی به ۵ سوال اصلی پرسشنامه، از رویکرد موسسه بین‌المللی IHS Markit به صورت زیر استفاده شده است:

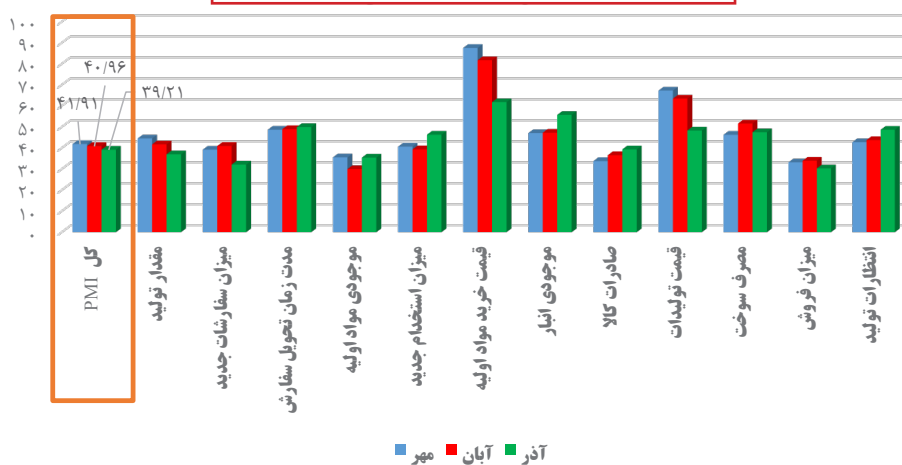
مقدار تولید: ۲۵٪، سفارشات جدید: ۳۰٪، مدت زمان تحویل سفارش: ۱۵٪، موجودی مواد خام: ۱۰٪، میزان استخدام: ۲۰٪

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران، پس از بررسی‌های مقدماتی و امکان پیاده‌سازی شاخص PMI در ایران، به اجرای طرح شامخ پرداخته و نخستین بار این شاخص را برای بخش صنعت در مهرماه ۱۳۹۷ ارائه کرده است. در اجرای این طرح، نرخ تکمیل پرسشنامه بطور متوسط حدود ۱۰ درصد (تعداد نمونه انتخابی جهت آمارگیری حدوداً ۴۰۰۰ کارگاه صنعتی فعال و بزرگ کشور است) می‌باشد. (لازم به ذکر است در بسیاری از کشورهای دنیا تعداد نمونه‌های انتخابی حدود ۴۰۰۰ کارگاه صنعتی می‌باشد). در این طرح، از شرکت‌های مختلف صنعتی در صنایع مختلف از قبیل صنایع غذایی، نساجی، پوشاک و چرم، شیمیایی، فلزی، لاستیک و پلاستیک، ماشین‌سازی و... آمارگیری به عمل آمده است. پرسشنامه الکترونیکی طرح شامخ که شامل ۱۲ پرسش می‌باشد توسط شرکت‌های انتخابی در نمونه تکمیل شده است. پاسخ سوالات پرسشنامه این طرح شامل سه گزینه "بیشتر از ماه قبل"، "بدون تغییر" و "کمتر از ماه قبل" می‌باشد.

جدول مقایسه‌ای شاخص (PMI) صنعت – مهر تا آذر ماه ۱۳۹۷

شاخص	مهر ۹۷	آبان ۹۷	آذر ۹۷
کل PMI	۴۱/۹۱	۴۰/۹۶	۳۹/۲۱
مقدار تولید	۴۴/۵۷	۴۱/۷۶	۳۷/۰۱
میزان سفارشات جدید	۳۹/۲۳	۴۰/۹۸	۳۲/۱۵
مدت زمان تحویل سفارش	۴۸/۷۱	۴۸/۹۸	۴۹/۹۸
موجودی مواد اولیه	۳۵/۵۸	۳۰/۰۳	۳۵/۴۶
میزان استخدام کارکنان جدید	۴۰/۶۸	۳۹/۳۸	۴۶/۳۴
قیمت خرید مواد اولیه	۸۷/۵۷	۸۱/۷۷	۶۱/۸۳
موجودی انبار	۴۷/۰۹	۴۷/۲۸	۵۵/۷۵
صادرات کالا	۳۳/۸۰	۳۶/۶۲	۳۹/۳۵
قیمت تولیدات	۶۷/۳۲	۶۳/۴۹	۴۸/۳۳
مصرف سوخت	۴۶/۳۲	۵۱/۶۹	۴۷/۵۱
میزان فروش	۳۳/۲۱	۳۳/۹۸	۳۰/۳۳
انتظارات تولید	۴۲/۷۹	۴۳/۷۸	۴۸/۷۰

نمودار مقایسه شاخص‌های مهر، آبان و آذر ۱۳۹۷

نگاه کلی به وضعیت صنایع منتخب در هر یک از زیر شاخص‌های ۱۲ گانه شاخص (PMI) صنعت

۱

مقدار تولید: "صنایع لاستیک و پلاستیک" که در دو ماه متوالی مهر و آبان تولید بیشتر از ماه قبل را نسبت به سایر صنایع تجربه کرده بودند، در ماه آذر جای خود را به "صنایع کانی غیرفلزی" داد. همچنین "صنایع نفت و گاز پالایشگاهی" گزینه کمترین میزان تولید را نسبت به ماه قبل نشان می‌دهد.

۷

موجودی انبار: "صنایع کانی غیرفلزی" گزینه بیشتر از ماه قبل را در ارتباط با موجودی انبار بیشتر انتخاب کرده‌اند. صنایع نفت و گاز پالایشگاهی در ماه قبل در این جایگاه قرار داشت. "صنایع شیمیایی" گزینه کمتر از ماه قبل را بیشتر انتخاب کرده‌اند. در مهر و آبان، صنایع تولید وسایل نقلیه و قطعات وابسته در این جایگاه قرار داشت.

۲

میزان سفارشات جدید مشتریان: "صنایع پوشاک و چرم" گزینه بیشتر از ماه قبل را بیشتر انتخاب کرده‌اند. "صنایع نساجی" همانند دو ماه گذشته، گزینه کمتر را ماه قبل را بیشتر پاسخ داده‌اند.

۸

صادرات: "صنایع نفت و گاز پالایشگاهی" مانند ماه مهر، گزینه بیشتر از ماه قبل را بیشتر انتخاب کرده‌اند. این جایگاه در ماه آبان متعلق به صنایع کانی غیرفلزی بود. "صنایع نساجی" جایگاه خود را مانند ماه آبان حفظ کرد و گزینه کمتر از ماه قبل را بیشتر انتخاب کرده‌اند.

۳

مدت زمان تحویل سفارشات: مدت زمان تحویل سفارشات مشتریان در "صنایع پوشاک و چرم" سریعتر از ماه قبل بوده است در صورتی که این صنعت در ماه آبان در رتبه آخر مدت زمان تحویل سفارشات قرار داشت. و در "صنایع شیمیایی" مدت زمان تحویل سفارشات کندتر از ماه قبل بوده است.

۹

قیمت تولیدات: "صنایع ماشین‌سازی (ماشین آلات و ابزارآلات برقی، اداری و خانگی)" گزینه بیشتر از ماه قبل را بیشتر انتخاب کرده‌اند. این جایگاه در مهر و آبان متعلق به صنایع نفت و گاز پالایشگاهی بود. همچنین "صنایع نساجی" و "صنایع چوب، کاغذ و مبلمان" گزینه کمتر از ماه قبل را بیشتر از بقیه صنایع انتخاب کرده‌اند. لازم به ذکر است صنایع نساجی در ماه آبان نیز در این جایگاه قرار داشت.

۴

موجودی مواد اولیه: "صنایع چوب، کاغذ و مبلمان" مانند ماه آبان گزینه بیشتر از ماه قبل را بیشتر پاسخ داده‌اند. "صنایع نساجی" گزینه کمتر از ماه قبل را بیشتر پاسخ داده‌اند.

۱۰

مصرف حامل‌های انرژی: "صنایع نساجی" گزینه بیشتر از ماه قبل را بیشتر انتخاب کرده‌اند. همچنین "صنایع فلزی" گزینه کمتر از ماه قبل را بیشتر از بقیه صنایع انتخاب کرده‌اند.

۵

میزان استخدام: میزان استخدام کارکنان جدید در "صنایع پوشاک و چرم" مانند ماه آبان بیشتر از ماه قبل بوده و "صنایع تولید وسایل نقلیه و قطعات وابسته" نیز مانند ماه آبان کمترین میزان استخدام را نسبت به ماه گذشته داشته‌اند.

۱۱

میزان فروش محصول نهایی: "صنایع شیمیایی" مانند ماه آبان، گزینه بیشتر از ماه قبل را بیشتر انتخاب کرده‌اند. همچنین "صنایع چوب، کاغذ و مبلمان" گزینه کمتر از ماه قبل را بیشتر از بقیه صنایع انتخاب کرده‌اند.

۶

قیمت خرید مواد اولیه: "صنایع کانی غیرفلزی" گزینه بیشتر از ماه قبل را بیشتر انتخاب کرده‌اند. لازم به ذکر است این رتبه در ماه آبان متعلق به صنایع نفت و گاز پالایشگاهی بوده است که در ماه آذر صنایع نفت و گاز پالایشگاهی گزینه بیشتر از ماه قبل را کمتر انتخاب کرده‌اند. همچنین "صنایع فلزی" گزینه کمتر از ماه قبل را بیشتر از بقیه صنایع انتخاب کرده‌اند.

۱۲

انتظارات تولید: انتظارات تولید در "صنایع چوب، کاغذ و مبلمان" همچنان مانند ماه گذشته یعنی ماه آبان، بیشترین و در "صنایع نساجی" کمترین پیش‌بینی شده است.